

zijde, d.i. tegenover de school, tot aan het perceel van de heer Royaards⁶⁾, hoek Drift, uitsluitend toegewezen aan de bezoekers met fijne artikelen. Zo vond men daar fijne kanten, handschoenen, borduurwerk, Zwitsers snijwerk, fijne suikerwerken, alle welke artikelen gretig door de gegoeden werden gekocht⁷⁾. Eigenaardig was dat deze rij kramen elk jaar uit nieuw hout werden opgeslagen, anders kon men daar geen plaats bekomen. Achter deze rij waren nog twee dubbele rijen opgeslagen. Men ziet dat het verschil tussen toen en nu zeer groot is.

⁶⁾ Later De Twentsche Bank.

⁷⁾ Bijgeschreven: Carl Wimpisinger uit Tirol, handschoenen.

DE LEENKAMER VAN ZUYLENBURG

De vlak bij de kerk van Overlangbroek gelegen voormalige Ridderhofstad Zuylenburg is, hoewel vrij fors gerestaureerd, nog steeds een belangwekkend historisch monument als vierkante woontoren, voorzien van een gemetseld tongeweld. En bij vroeger vergeleken is het perceelcomplex (thans bekend als kadaster gemeente Langbroek sectie C. nummers 170, 171 en 172) waarlijk niet zoo heel veel veranderd. Dat valt immers ten duidelijkste op te maken uit de plaat no. 299 op bldz. 315 van het bekende werk „Het Verheerlijkt Nederland of Kabinet van Hedendaagsche Gezigten”, IX, Amsterdam 1774. Nog vóór ruim een halve eeuw vormde zij bovendien een bezitting van een aanzienlijke omvang, want in de veiling van 9 Februari 1911, die plaats vond ten overstaan van de notarissen L. A. van Dijkte, 's-Gravenhage en Mr. H. J. van Heyst te Wijk bij Duurstede, omvatte Zuylenburg „diverse hofsteden, bouw- en weilanden, boomgaarden, opgaand geboomte, grienden, eiken, elzen en esschenhakbosschen, lanen, wegen en waterwildrijke jacht”, groot in totaal maar liefst 176 H.A. Voor de geschiedenis van het huis zij voorts verwezen, behalve naar de algemeen bekende bronnen o.a. naar Dr. A. Johanna Maris „Repertorium op de Stichtse Leenprotocollen”, I, 's-Gravenhage 1956, bldz. 505; Genealogische en Heraldische Bladen III, 1908, bldz. 469; IX, 1914, blz. 189 evv. en Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins „Genealogische en Heraldische Gedenwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Utrecht”, Utrecht 1919, bldz. 136 - en voor de plaatselijke situatie naar het blad 487 „Wijk bij Duurstede”, edit. 1930 van de chromo-topographische kaart van het Koninkrijk der Nederland, schaal 1 : 25.000 alsmede naar de oudste editie van het Stafkaartblad 39, „Rhenen”, schaal 1 : 50.000, die onderling kleine afwijkingen te zien geven.

Zuylenburg nu had een *leenkamer*, waarvan het protocol bij de brand van het huis Broekhuizen, Utr., verloren moet zijn geraakt.¹⁾ Deze omstandigheid behoeft echter intusschen nog niet te beteekenen, dat onze kennis betreffende het Zuilenburgschse leengerecht daarmede tot nul gereduceerd is, al zal het wel zeer moeilijk vallen om langs andere wegen tot een volledige reconstructie te komen. Tot dit laatste doel moge ik hierbij, een begin makende, een bescheiden bijdrage leveren.

Ik vond in het protocol van den Alkmaarschen notaris J. van Bo-deghem een acte van 21 Augustus 1738,²⁾ waarbij Anthony Cornelis van Oldenbarnevelt genaamt Tulling, cornet onder het Regiment Carabiniers van den Collonel Hoëufft van Oyen, dienende in de compagnie van den Majoor Johan Kien, als oudste zoon en leenvolger zijns vaders, Mr. Jean Gerard Tulling, in leven advocaat voor de beide Hoven van Justitie in Holland³⁾ een machtiging verleende op den Haagschen notaris A. Rottermont om in zijn naam te compareeren voor den Stadhouder van de Leenen en de Leenmannen van Zuylenburg teneinde voor den comparant verlei en investituur te verzoeken van „*zekere twee bloktiende gelegen in den Landen van Woerden op 't Breevelt*”, een leen van die Ridderhofstad.

Wie zet de reconstructie van deze Leenkamer eens voort?

Alkmaar, Jan. '69

Mr. J. Belonje

¹⁾ Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven XLIII, 1, 1920 bldz. 54.

²⁾ Notarieel archief Alkmaar, deel 537, acte n°. 45.

³⁾ Zie „Nederland's Adelsboek” XLII, 1949, bldz. 298 en in aanvulling daarop” De Navorscher” XXXV, bldz. 566, „De Nederlandsche Leeuw” XXVIII, 1910, kol. 229, 230; XXXIV, 1916, kol. 117.

NIEUWE PUBLICATIES

M. A. Asselberghs, Van d'Een Honderd Roe naar Lombardijen, 125 jaar stations in Nederland. Den Haag 1968, 27 blzz. tekst, 104 blzz. afbb.

De wonderlijke titel vraagt verklaring, „Een Honderd Roe” is de naam van een herberg aan de trekvaart van Amsterdam naar Haarlem, waartegenover het eerste noodstationnetje gebouwd werd, toen de tegenwerking van het gemeentebestuur in 1839 het onmogelijk gemaakt had het definitieve station van Amsterdam van de Holl. IJzeren Spoorweg Maatschappij tijdig tot stand te brengen. En „Lombardijen” is de naam van het nieuwe voorstadstation, in 1968 te Rotterdam gebouwd. Tussen beide namen in ligt 130 jaar nederlandse spoorweggeschiedenis.

Stations hebben allerlei aspecten gehad. Zij weerspiegelen een wisselend tijdsbeeld, van de oudste met hun hekjes en kettingen en reglementen tot de functionele open stations en perrons van nu. Voor ieder van ons verschillen zij bovendien in gevoelswaarden naar onze persoonlijke herinneringen en relaties. Merkwaardigerwijze zijn de stations in de laatste jaren ook verzamelplaats geworden van de buitenlandse gastarbeiders, waar misschien een heimweegevoel achter schuilt, zoals ook bij havens en op vliegvelden het zien aankomen en vertrekken iets met onvervulde verlangens te maken heeft.